

DZIENNIK USTAW

ŚLĄSKICH

Nr 2.

KATOWICE, dnia 25 stycznia 1937.

Rok XVI.

TREŚĆ:

- Poz. 2—Rozporządzenie Wojewody Śląskiego z dnia 14 stycznia 1937 r. w sprawie przedłużenia czasokresu, oznaczonego w § 18 ustawy z dnia 6 kwietnia 1920 r. (Dz. u. rz. niem. str. 458) o obowiązku zatrudniania inwalidów ciężkouszkodzonych 3
- 3—Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 9 stycznia 1937 r. w sprawie nadania mocy obowiązującej orzeczeniu Specjalnej Komisji Pojednawczo-Rozjemczej w Katowicach z dnia 23 grudnia 1936 roku 3
- 4—Zarządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 15 grudnia 1936 r. o nadaniu umowie zbiorowej z dnia 15 grudnia 1934 r. mocy powszechnie obowiązującej dla zakładów przemysłów chemicznego i elektrotechnicznego w górnośląskiej części województwa śląskiego 9

2.

Rozporządzenie

Wojewody Śląskiego

z dnia 14 stycznia 1937 r.

w sprawie przedłużenia czasokresu, oznaczonego w § 18 ustawy z dnia 6 kwietnia 1920 r. (Dz. u. rz. niem. str. 458) o obowiązku zatrudniania inwalidów ciężkouszkodzonych.

§ 1.

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 14. IV. 1924 r. (Dz. U. Śl. nr 10, poz. 44) w przedmiocie przedłużenia terminu, przewidzianego w § 18 ustawy o zatrudnianiu ciężkouszkodzonych inwalidów z dnia 6 kwietnia 1920 r. (Dz. u. rz. niem. str. 458) przedłużam za zgodą Śląskiej Rady Wojewódzkiej termin, przewidziany w art. 1 cytowanej ustawy do 31 grudnia 1937 r.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia.

Wojewoda Śląski

(—) Dr Grażyński.

3.

Rozporządzenie

MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 9 stycznia 1937 r.

w sprawie nadania mocy obowiązującej orzeczeniu Specjalnej Komisji Pojednawczo - Rozjemczej w Katowicach z dnia 23 grudnia 1936 roku.

Na podstawie § 27 rozporządzenia o przyjmowaniu i wydaleniu robotników i pracowników podczas okresu demobilizacji gospodarczej z dnia 15 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. nr 65 poz. 643) i § 24 tegoż rozporządzenia w brzmieniu nadanym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 października 1924 r. (Dz. U. R. P. nr 93 poz. 866) postanawiam co następuje:

§ 1.

Orzeczeniu Specjalnej Komisji Pojednawczo-Rozjemczej w Katowicach z dnia 23 grudnia 1936 r. w sprawie warunków pracy w górnośląskim przemyśle metalowym przetwórczym nieobjętym dotychczas obowiązującymi umowami zbiorowymi, w brzmieniu podanym w załączeniu do niniejszego rozporządzenia, nadaję moc obowiązującą od dnia 1 stycznia 1937 r.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Śląskich.

Minister Opieki Społecznej

(—) M. Zyndram Kościałkowski.

Załącznik do rozporządzenia
Ministra Opieki Społecznej z dnia
9 stycznia 1937 r. (poz. 3).

ORZECZENIE

Specjalnej Komisji Pojednawczo-Rozjemczej
z dnia 23 grudnia 1936 r.

Specjalna Komisja Pojednawczo-Rozjemcza powołana przez Ministra Opieki Społecznej zarządzeniem z dnia 16 grudnia 1936 r. Nr. Pp. 2/8-6 na podstawie §-u 22 rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1918 r. o umowach zbiorowych, wydziałach robotniczych oraz o rozjemstwie i zatargach pracy (Dz. U. Rz. Niemieckiej str. 1456) w celu załatwienia zatargu w metalowym przemyśle przetwórczym na Górnym Śląsku w odniesieniu do zakładów nieobjętych dotychczas obowiązującą umową zbiorową — w składzie:

Przewodniczącego Dr. Stanisława Mroczkowskiego — Okręgowego Inspektora Pracy,

ławników: ze strony pracodawców:

1. Lazara Karola,
2. Steuera Ryszarda,
3. Niederlińskiego Wincentego,

ławników: ze strony pracobiorców:

1. Patalonga Gotfryda,
2. Porady Franciszka,
3. Zawadzkiego Karola —

na posiedzeniu odbytym w dniu 23 grudnia 1936 r. w Katowicach, po wysłuchaniu opinii przedstawicieli pracodawców i pracobiorców oraz biorąc pod uwagę zarówno ogólną sytuację w metalowym przemyśle przetwórczym na Górnym Śląsku jak i całokształt warunków pracy

o r z e k a

co następuje:

§ 1.

Niniejsze orzeczenie obejmuje następujące zakłady:

1. Ebeco, fabryka rowerów, gramofonów i wyrobów metalowych Sp. z ogr. odp.
2. Kalesse, F. Fabryka Kas Pancernych, Katowice.
3. Maszyny Graficzne, Sp. z o. o., fabryka maszyn dla przemysłu graficznego.
4. Śląski Przemysł Cynkowy S. A. w Kostuchnie.

5. Grohut Józef, fabr. konstr. żelaznych w Chorzowie.

6. Ropag, Polska Wytwórnia Sygn. Kolejowych, Sp. z o. o. w Szopienicach.

7. Weirauch, Odlewnia żelaza w Mikołowie.

8. Rybnicka Fabryka Maszyn, Sp. z o. o. w Rybniku,

9. Centrala Światła i Śląska Fabryka Wyrobów Metalowych Sp. z o. o. w Katowicach,

10. Elewator, Sp. z o. o. w Katowicach.

11. Moj, wł. inż. Różycki, Fabryka Maszyn Gór. w Katowicach.

12. H. Koetz, Nast. S. A. w Mikołowie.

13. Rapid, Tow. Przemysłowe w Wełnowcu.

14. Ericsson, Polska Akc. Spółka Elektr. w Wełnowcu.

15. E. Kascha Nast. Józef Besuch w Mikołowie.

16. Robert Pierzyna, Fabryka Wyrobów Blaszanych, Siemianowice.

17. Cebulla i Ska, Sp. z o. o. w Chorzowie.

18. Śląska Wytwórnia Blach Dziurkowanych, W. Hajduki.

19. Martin Jerzy, Ska Sp. z o. o. w Świętochłowicach.

20. Montana, Śląska Fabryka Maszyn w Katowicach.

21. Śląska Wytwórnia Kotłów Parow. w Ochojcu.

22. Adler i Panowski (Huta Pawła) w Żorach.

23. Fabryka Palenisk Mechanicznych, Mikołów.

§ 2.

Zakłady, wymienione w § 1-szym pod pp. 1) do 7) niniejszego orzeczenia obowiązują „porządek plac” i „lista zaszerogowania” w brzmieniu ustalonym umową zawartą w dniu 4 listopada 1936 r. pomiędzy przedstawicielami zakładów, wymienionych pod pp. 8) do 23) orzeczenia z jednej strony a przedstawicielami Związku Zawodowego Metalowców ZZZ., Związku Robotników Przemysłu Metalowego w Polsce, Centralnego Zjednoczenia Klasowych Związków Zawodowych i Związku Metalowców ZZP. z drugiej strony (patrz załącznik).

§ 3.

Zakłady, wymienione w § 1 niniejszego orzeczenia dzieli się na dwie kategorie, mianowicie na zakłady znajdujące się w centralnym okręgu przemysłowym oraz zakłady znajdujące się poza centralnym okręgiem przemysłowym.

Do centralnego okręgu przemysłowego zalicza się: miasto Katowice, powiat Katowice, miasto Chorzów i powiat Świętochłowice. Wszystkie inne miejscowości i tereny górnośląskiej części Województwa Śląskiego uważa się jako położone poza centralnym okręgiem przemysłowym.

§ 4.

Płace.

Od 1 marca 1937 r. obowiązują następujące płace:

1) W Centralnym Okręgu Przemysłowym

a) robotnicy dniówkowi:

Grupy		na dniówkę zł	na godzinę zł
Robotnicy fachowi			
24 lat i powyżej	gr. a	8.40	1.05
	b	8.00	1.00
	c	7.12	0.89
	d	6.72	0.84
	e	5.92	0.74
21—23 lat	gr. a	7.84	0.98
	b	7.44	0.93
	c	6.64	0.83
	d	5.92	0.74
	e	5.12	0.64
20 lat	gr. a	6.56	0.82
	b	6.24	0.78
	c	5.60	0.70
	d	4.96	0.62
	e	3.92	0.49
19 lat	gr. a	5.60	0.70
	b	5.64	0.63
	c	4.80	0.60
	d	4.24	0.53
	e	3.92	0.40
18 lat	gr. a	3.84	0.48
	b	3.68	0.46
	c	3.44	0.43
	d	3.04	0.38
	e	2.88	0.36
Robotnicy zwykli			
24 lat i powyżej		5.92	0.74
21—23 lat		5.04	0.63
19—20 lat		4.16	0.52
18 lat		3.28	0.41
17 lat		2.96	0.37
16 lat		2.64	0.33
Robotnice zwykłe			
24 lat i powyżej		3.84	0.48
21—23 lat		3.28	0.41
19—20 lat		2.88	0.36
18 lat		2.08	0.26
17 lat		1.92	0.24
16 lat		1.76	0.22
Młodociani		1.44	0.18
Inwalidzi		wynagradzani są według sprawności	

a) robotnicy dniówkowi:

Grupy	na dniówkę	na godzinę
	zł	zł
Uczniowie		
1 rok nauki	1.12	0.14
2 rok nauki 1 połowa	1.36	0.17
2 połowa	1.52	0.19
3 i 4 rok nauki	1.68	0.21
Dodatki socjalne		
Dodatek domowy	0.16	na dzień pracy
Dodatek na dziecko	0.27	na dzień pracy

b) robotnicy akordowi:

Robotnicy fachowi			
24 lat i powyżej	gr. a	7.28	0.91
	b	6.88	0.86
	c	6.16	0.77
	d	5.84	0.73
	e	5.12	0.64
21—23 lat	gr. a	6.80	0.85
	b	6.48	0.81
	c	5.76	0.72
	d	5.12	0.64
	e	4.40	0.55
20 lat	gr. a	5.68	0.71
	b	5.36	0.67
	c	4.80	0.60
	d	4.24	0.53
	e	3.44	0.43
19 lat	gr. a	4.88	0.61
	b	4.40	0.55
	c	4.16	0.52
	d	3.68	0.46
	e	3.44	0.43
18 lat	gr. a	3.36	0.42
	b	3.20	0.40
	c	3.04	0.38
	d	2.72	0.34
	e	2.56	0.32
Robotnicy zwykli			
24 lat i powyżej		5.12	0.64
21—23 lat		4.32	0.54
19—20 lat		3.60	0.45
18 lat		2.80	0.35
17 lat		2.56	0.32
16 lat		2.32	0.29
Robotnice zwykłe			
24 lat i powyżej		3.36	0.42
21—23 lat		2.88	0.36
19—20 lat		2.56	0.32
18 lat		1.84	0.23
17 lat		1.68	0.21
16 lat		1.52	0.19

b) robotnicy akordowi:

Grupy	na dniówkę	na godzinę
	zł	zł
Młodociani	1,28	0,16
Inwalidzi	są wynagradzani według sprawności.	
Uczniowie		
1 rok nauki	0,96	0,12
2 rok nauki 1 połowa	1,20	0,15
2 połowa	1,28	0,16
3 i 4 rok nauki	1,44	0,18
Dodatki socjalne		
Dodatek domowy	0,16 zł na dzień pracy	
Dodatek na dziecko	0,27 zł na dzień pracy	

2) Poza Centralnym Okręgiem Przemysłowym.**a) robotnicy dniówkowi:**

Robotnicy fachowi			
24 lat i powyżej gr. a	8,00	1,00	
b	7,60	0,95	
c	6,80	0,85	
d	6,40	0,80	
e	5,60	0,70	
21—23 lat gr. a	7,44	0,93	
b	7,04	0,88	
c	6,32	0,79	
d	5,60	0,70	
e	4,80	0,60	
20 lat gr. a	6,24	0,78	
b	5,92	0,74	
c	5,28	0,66	
d	4,72	0,59	
e	3,76	0,47	
19 lat gr. a	5,36	0,67	
b	4,80	0,60	
c	4,56	0,57	
d	4,00	0,50	
e	3,76	0,47	
18 lat gr. a	3,68	0,46	
b	3,52	0,44	
c	3,28	0,41	
d	2,96	0,37	
e	2,80	0,35	
Robotnicy zwykli			
24 lat i powyżej	5,60	0,70	
21—23 lat	4,80	0,60	
19—20 lat	3,92	0,49	
18 lat	3,12	0,39	
17 lat	2,80	0,35	
16 lat	2,56	0,32	

a) robotnicy dniówkowi:

Grupy	na dniówkę	na godzinę
	zł	zł
Robotnice zwykłe		
24 lat i powyżej	3,68	0,46
21—23 lat	3,12	0,39
19—20 lat	2,80	0,35
18 lat	2,00	0,25
17 lat	1,84	0,23
16 lat	1,68	0,21
Młodociani	1,36	0,17
Inwalidzi	są wynagradzani według sprawności	
Uczniowie		
1 rok nauki	1,04	0,13
2 rok nauki 1 połowa	1,28	0,16
2 połowa	1,44	0,18
3 i 4 rok nauki	1,60	0,20
Dodatki socjalne		
Dodatek domowy	0,15 na dzień pracy	
Dodatek na dziecko	0,26 na dzień pracy	

b) robotnicy akordowi:

Robotnicy fachowi			
24 lat i powyżej gr. a	6,88	0,86	
b	6,56	0,82	
c	5,84	0,73	
d	5,52	0,69	
e	4,80	0,60	
21—23 lat gr. a	6,40	0,80	
b	6,08	0,76	
c	5,44	0,68	
d	4,80	0,60	
e	4,16	0,52	
20 lat gr. a	5,36	0,67	
b	5,12	0,64	
c	4,56	0,57	
d	4,00	0,50	
e	3,20	0,40	
19 lat gr. a	4,64	0,58	
b	4,16	0,52	
c	3,92	0,49	
d	3,52	0,44	
e	3,28	0,41	
18 lat gr. a	3,20	0,40	
b	3,04	0,38	
c	2,88	0,36	
d	2,56	0,32	
e	2,40	0,30	

b) robotnicy akordowi:

Grupy	na dniówkę	na godzinę
	zł	zł
Robotnicy zwykli		
24 lat i powyżej	4.80	0.60
21—23 lat	4.08	0.51
19—20 lat	3.36	0.42
18 lat	2.64	0.33
17 lat	2.40	0.30
16 lat	2.16	0.27
Robotnice zwykłe		
24 lat i powyżej	3.20	0.40
21—23 lat	2.72	0.34
19—20 lat	2.40	0.30
18 lat	1.76	0.22
17 lat	1.60	0.20
16 lat	1.44	0.18
Młodociani	1.20	0.15
Inwalidzi	są wynagradzani według sprawności	
Uczniowie		
1 rok nauki	0.96	0.12
2 rok nauki 1 połowa	1.12	0.14
2 połowa	1.28	0.16
3 i 4 rok nauki	1.36	0.17
Dodatki socjalne		
Dodatek domowy	0.15	na dzień pracy
Dodatek na dziecko	0.26	na dzień pracy

Ze względu na warunki gospodarcze obniża się powyższe płace dla robotników dniówkowych i akordowych o 10% dla następujących zakładów:

1) Ebecco, 2) Centrala Światła i Śl. Fabryka wyrobów metalowych, 3) Kaless F., Fabryka Kas Pancernych, 4) Maszyny Graficzne, 5) Ropag, Polska Wytwórnia Sygnałów Kolejowych, 6) Rapid, Tow. Przemysł., 7) Weirauch, odlewnia żelaza, 8) Robert Pierzyna, fabryka wyrobów blaszanych, 9) Śląska Wytwórnia części do kotłów parowych.

Od 1 stycznia 1937 r. do 28 lutego 1937 r. obowiązują wyżej podane płace z 5% obniżką.

Wszyscy robotnicy, którzy otrzymywali dotychczas wyższe płace aniżeli ustalone w niniejszym orzeczeniu, otrzymują nadal płace w dotychczasowej wysokości.

§ 5.

Niniejsze orzeczenie obowiązuje od 1 stycznia 1937 r. do 31 grudnia 1937 r. i może być wypowiedziane na jeden miesiąc przed upływem tego terminu. W razie niewypowiedzenia niniejszego

orzeczenia obowiązuje ono nadal na czas nieokreślony za uprzednim trzymiesięcznym wypowiedzeniem.

Strony powinny oświadczyć się co do przyjęcia niniejszego orzeczenia w przeciągu 5-ciu dni, licząc od dnia doręczenia tego orzeczenia.

Katowice, dnia 23 grudnia 1936 r.

Przewodniczący:

(Dr. Mroczkowski)

Ławnicy:

(—) Lazar Karol (—) Patalong Gotfryd
(—) Niederliński W. (—) Porada Franciszek
(—) Steuer Ryszard (—) Zawadzki K.

Załącznik. Katowice, dnia 4 listopada 1936 r.

UMOWA.

Kontrahentami umowy są z jednej strony Związek Zawodowy Metalowców ZZZ., Związek Robotników Przemysłu Metalowego, Centralne Zjednoczenie Klasowych Związków Zawodowych i Związek Metalowców ZZZP., a z drugiej strony firmy:

1. Rybnicka Fabryka Maszyn, Spółka z o. o. Rybnik,
2. Moj, wł. inż. Różycki Gustaw, fabr. Maszyn Górniczych, Katowice III, ul. Strzybnego 11.
3. Elewator, Sp. o. o. Katowice II, ul. Krakowska 31,
4. E. Kascha Nast. Józef Besuch, Odlewnia żelaza, Mikołów, Gliwicka 6.
5. Cebulla i Ska, Sp. o. o., Chorzów, ul. Katowicka 16.
6. M. Adler i J. Panowski, Sp. o. o. (Huta Pawła) Żory, Rybnicka 8.
7. Śląska Wytwórnia części do kotłów parowych, Ochojec.
8. Centrala Światła i Śl. Fabryka wyrob. metal. Sp. o. o., Katowice, ul. Gliwicka 21/23.
9. Martin Jerzy, Spółka o. o., Świętochłowice.
10. Śląska Wytwórnia Blach Dziurkowanych, W. Hajduki, ul. Ks. Ficka 4.
11. H. Koetz Nast. S. A. Fabryka Maszyn, Mikołów, Gliwicka 4.
12. Rapid, Tow. Przem. Lichter i Krzanowski, Wełnowiec, Św. Jadwigi 7.
13. Ericsson, Polska Akc. Spółka Elektr., Wełnowiec, Św. Jadwigi 10.
14. Montana, Śl. Fabryka Maszyn, Katowice II, ul. Hutnicza.
15. Fabryka Palenisk Mechanicznych, Tow. z o. o. Mikołów, Gliwicka 4.
16. Robert Pierzyna, fabryka wyrobów blasz., Siemianowice Śl.

PORZĄDEK PŁAC

dla robotników zatrudnionych w zakładach Górnośląskiego metalowego przemysłu przetwórczego.

I. Postanowienia ogólne.

Płace podane w tabeli płac obowiązują dla Centralnego Okręgu Przemysłowego tj. dla powiatów: Katowice miasto, Katowice powiat, Chorzów miasto i Świętochłowice powiat. Dla innych okręgów obniża się te płace o 5%.

Za czas nieprzepracowany wskutek siły wyższej oraz z braku wagonów węgla względnie prądu itp. nie płaci się.

Za wykonywanie prac koniecznych, albo prac reperacyjnych otrzymuje:

- a) robotnik fachowy zatrudniony tymi pracami należną jemu płacę taryfową robotników tych kategorii, których pracę on wykonuje;
- b) robotnik dniówkowy, zatrudniony tymi pracami należną mu płacę dniówkową.

Tabelę wyrównawczą z dnia 5 lipca 1927 r. znosi się i dolicza się ją do tabeli płac taryfowych dla robotników pracujących na dniówkę tak, że od dnia 1 października 1929 r. w przemyśle przetwórczym obowiązują dwie tabele płac, jedna dla robotników akordowych, która służy za podstawę dla zarobku akordowego, druga zaś dla robotników pracujących na dniówkę.

Tabelę płac dla robotników akordowych oblicza się na podstawie obniżonej o 13,33% każdorazowo obowiązującej stawki godzinowej robotników pracujących na dniówkę, z uwzględnieniem zasad zawartych w orzeczeniu Komisji Pojednawczej i Arbitrażowej w Katowicach, z dnia 19 lutego 1935 r. L. dz. 20/I. 1935 r.

II. Płace godzinowe robotników fachowych.

Kwalifikowanym robotnikom fachowym powyżej 21 lat płaci się stawki godzinowe stosownie do listy zaszeregowania.

Przyuczonych robotników fachowych, którzy wykonywują te same prace i osiągają te same wydajności co kwalifikowani robotnicy fachowi, wynagradza się tak, jak robotników fachowych.

Stawkę godzinową zmniejsza się stosownie do każdorazowej umowy płac dla młodszych robotników fachowych o tyle, o ile sprawność ich jest mniejsza aniżeli sprawność robotników liczących ponad 21 lat życia. Obniżka ta dotyczy wszystkich 5-ciu grup.

III. Akord grupowy i akord od sztuki.

I. Akord ma zasadniczo umożliwiać robotnikowi osiągnięcie wyższego zarobku ponad zarobek swej grupy zarobkowej odpowiadającego jego osobistej zdolności i zręczności.

II. Wszystkie prace, które według zapytywania Kierownictwa ruchu i Wydziału robotniczego

(Rady Zakładowej) nadają się do akordu, winne być zasadniczo wykonywane w akordzie.

III. Za podstawę obliczenia zarobków akordowych winny być wzięte podstawowe płace taryfowe.

IV. Jednostkową płacę akordową ustala się między kierownictwem ruchu lub jego zastępcstwem i dot. pracobiorcami przed rozpoczęciem pracy w akordzie. W wypadkach spornych należy powołać Komisję wybraną przez robotników odnośnego warsztatu.

O ile nie dojdzie do porozumienia, wynagradza się pracę stawkami godzinowymi robotników pracujących na dniówkę.

V. Ustalenie jednostkowej płacy akordowej następuje — o ile to możliwe — na podstawie przeciętnej miesięcznej wydajności normalnej i według właściwości poszczególnych oddziałów ruchu. — Wydajność normalna wynika z produkcji przeciętnej przy normalnym ruchu obliczonej na godzinę jednostkę ruchu.

VI. Czas oczekiwania na pracę, który powstał na skutek zarządzeń ruchu, wynagradza się płacą godzinową robotników pracujących na dniówkę. Roboty przygotowawcze do robót akordowych wynagradza się według stawek godzinowych akordowych.

VII. Robotnice, które całkowicie zastępują robotnika w akordzie, otrzymują tę samą płacę akordową. W razie przydzielenia dwóch robotnic w miejsce jednego robotnika, albo trzech robotnic w miejsce dwóch robotników, otrzymują robotnice pół względnie dwie trzecie zarobku robotnika.

IV. Płace godzinowe robotników dniówkowych.

1. Płace godzinowe robotników dniówkowych podane są w tabeli płac.

2. Robotnice otrzymują dwie trzecie płacy godzinowej robotników dniówkowych w tym samym wieku, o ile pracują one na dniówkę.

V. Inwalidzi.

Inwalidów opłaca się według sprawności, niepotracając należnej im renty.

VI. Robotnicy młodociani i uczniowie.

Płace godzinowe robotników młodocianych i uczniów podane są w tabeli płac.

LISTA ZASZEREgowANIA.

Do porządku płac dla robotników zatrudnionych w zakładach Górnośląskiego metalowego przemysłu przetwórczego.

Miarodajną do zaszeregowania jest czynność rzeczywiście wykonywana przez dot. robotnika fachowego.

Grupa a) Starsi rzemieślnicy, równowartościowi robotnicy fachowi i przodownicy z dłuższą praktyką zawodową, którzy wszelkie wcho-

dzące w zakres ich zawodu prace samodzielnie wykonują;

Grupa b) Rzemieślnicy i równowartościowi robotnicy fachowi conajmniej z 5-cioletnią praktyką zawodową, którzy wszelkie normalne prace samodzielnie wykonują;

Grupa c) Rzemieślnicy i równowartościowi robotnicy fachowi z krótszą praktyką zawodową, dalej tacy, którzy z reguły pracują pod kierownictwem przodowników oraz starsi przyuczeni robotnicy zatrudnieni przy pracach specjalnych, które wymagają dłuższego czasu dla wykształcenia i wpracowania;

Grupa d) Wyuczeni rzemieślnicy i równowartościowi robotnicy fachowi w pierwszym roku po ukończonym czasie nauki, dalej przyuczeni robotnicy zajęci pracami specjalnymi, które wymagają krótszego czasu dla wykształcenia i wpracowania;

Grupa e) Przyuczeni robotnicy zatrudnieni przy lżejszych pracach specjalnych, oraz portierzy, stróże, woźnice i robotnicy transportowi.

Strony umowne pozostawiają do osobnego uregulowania sprawy fachowego dodatku dla rzemieślników oraz dodatków specjalnych.

Umowa niniejsza obowiązuje od dnia 15 listopada 1936 r. do dnia 15 listopada 1937 r. z tym, że może być wypowiedziana na trzy miesiące przed upływem tego terminu, a w razie niewypowiedzenia obowiązuje na każdy następny rok za trzy miesięcznym wypowiedzeniem.

Następują podpisy przedstawicieli niżej wymienionych firm:

1. Rybnicka Fabryka Maszyn, Spółka z o. o. Rybnik (—) Ratajczak.
2. Moj, Wł. inż. Różycki, Fabryka Maszyn Gór. Katowice (—) Różycki.
3. Elewator Sp. o. o. Katowice (—) Górecki.
4. E. Kascha Nast. Józef Besuch, Mikołów (—) Besuch.
5. Cebulla i Ska z o. o. Chorzów (—) Cebulla H.
6. M. Adler i J. Panowski (Huta Pawła) Żory (—) Jakób Stattler.
7. Śląska Wytwórnia części do kotłów parowych Ochojec (—) Rudu.
8. Centrala Światła i Śl. Fabryka wyrob. metal. Sp. o. o. Katowice (—) Dr. Gawlik.
9. Martin Jerzy, Spółka o. o., Świętochłowice. (—) Ślosarczyk.
10. Śląska Wytwórnia Blach Dziurkowanych, W. Hajduki (—) Ślosarczyk.
11. H. Koetz Nast. S. A. Mikołów (—) Skąpski.
12. Rapid, Towarzystwo Przemysł., Wełnowiec (—) R. Niebrój.
13. Ericsson, Polska Sp. Elektr., Wełnowiec (—) Partum.
14. Montana, Śl. Fabryka Maszyn, Katowice II, (—) Bathelt.
15. Fabryka Palenisk Mechanicznych, Mikołów ( ) Gruchol.

16. Robert Pierzyna, fabryka wyrobów blasz., Siemianowice (—) Robert Pierzyna.

Następują podpisy przedstawicieli związków:

1. Związek Zawodowy Metalowców Z. Z. Z.
(—) Jan Sitek.
2. Związek Robotników Przemysłu Metalowego w Polsce
(—) A. Tomecki.
3. Centralne Zjednoczenie Klasowych Związków Zawodowych
(—) Musioł.
4. Związek Metalowców Z. Z. P.
(—) Czardybon.

4.

Zarządzenie

MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 15 grudnia 1936 r.

o nadaniu umowie zbiorowej z dnia 15 grudnia 1934 r. mocy powszechnie obowiązującej dla zakładów przemysłów chemicznego i elektrotechnicznego w górnośląskiej części województwa śląskiego.

Na podstawie § 2 rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1918 r. o umowach zbiorowych, wydziałach robotniczych i pracowniczych oraz o rozjemstwie w zatargach pracy (Dz. Ust. Rzeszy Niemieckiej str. 1456) zarządzam co następuje:

§ 1.

Nadaję moc powszechnie obowiązującą dla wszystkich zakładów:

- a) przemysłu chemicznego, nie wyłączając gazowni, fabryk przerobów tłuszczowych, fabryk mydła i farb, natomiast z wyłączeniem zakładów, które zatrudniają poniżej 20 robotników i z wyłączeniem zakładów, które podlegają postanowieniom art. 141 i 142 prawa przemysłowego (Dz. U. R. P. Nr. 53 z r. 1927, poz. 468), jak również z wyłączeniem tych zakładów, w których stosowane są umowy zbiorowe lub taryfy dla przemysłu górniczego lub hutniczego,
- b) przemysłu elektrotechnicznego z wyłączeniem zakładów, które zatrudniają poniżej 20 robotników i z wyłączeniem zakładów, które podlegają postanowieniom art. 141 i 142 prawa przemysłowego (Dz. U. R. P. Nr. 53 z r. 1927, poz. 468) —

na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego — umowie taryfowej z dnia 15 grudnia 1934 r. uzupełnionej umową z dnia 25 marca 1935 r. dla robotników, zatrudnionych w zakładach zrzeszonych w Związku Pracodawców Przemysłu Przetwórczego w Województwie Śląskim, zawartej pomiędzy Związkiem Pracodawców Przemysłu

Przetwórczego w Województwie Śląskim z jednej strony, a Związkiem Zawodowym Metalowców Związku Związków Zawodowych, Chrześcijańskim Zjednoczeniem Zawodowym, Związkiem Metalowców Zjednoczenia Zawodowego Polskiego, Związkiem Robotników Przemysłu Metalowego w Polsce oraz Zespołem Pracy Niemieckich Związków Zawodowych (Arbeitsblock der deutschen Gewerkschaften) — z drugiej strony, przy czym § 4 tej umowy obowiązuje w tym zakresie, w jakim nie narusza obowiązującego w górnośląskiej części województwa śląskiego ustawodawstwa ochronnego w zakresie urlopów.

Tekst powyższej umowy został ogłoszony jako pierwszy załącznik przy obwieszczeniu Ministra Opieki Społecznej z dnia 21 maja 1935 r. (Gazeta Urzędowa Województwa Śląskiego z dnia 11 czerwca 1935 r. Nr 18, poz. 1) bez uwzględnienia dołączonych do umowy taryfowej załączników: porządku płac, listy zaszeregowania, umów o wynagrodzeniu monterów i szoferów jak również dalszych dodatków, przy czym powyższa umowa zbiorowa (taryfowa) została wyliczona pod pkt. I w obwieszczeniu Ministra Opieki Spo-

łecznej z dnia 17 września 1936 r. (Gazeta Urzędowa Województwa Śląskiego Nr 31 z dnia 8 października 1936 r. poz. 2).

§ 2.

Umowa, wymieniona w § 1, zostaje wciągnięta do rejestru umów zbiorowych powszechnie obowiązujących.

§ 3.

Przeglądanie akt rejestrowych Ministerstwa Opieki Społecznej dozwolone jest każdemu w godzinach urzędowych. Pracodawcy i pracownicy, dla których umowa, wymieniona w § 1, na mocy zarządzenia niniejszego jest obowiązująca, mogą żądać jej odpisów za zwrotem kosztów od stron, które umowę zawarły.

§ 4.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej

(—) M. Zyndram Kościałkowski.

OD ADMINISTRACJI: Prenumerata Dz. U. Śl. wynosi 4,50 zł. kwartalnie; pojedynczy numer 0,80 zł; pojedynczy numer z lat ubiegłych 50% drożej.

Prenumerata Dz. U. Śl. winna być opłacona najpóźniej na 2 tygodnie przed rozpoczęciem każdego kwartału.

Reklamacje z powodu nieotrzymania poszczególnych numerów Dziennika Ustaw Śląskich należy wnosić do właściwych Urzędów Pocztowych lub Administracji niezwłocznie po otrzymaniu następnego kolejnego numeru, późniejsze reklamacje będą uwzględniane tylko po uiszczeniu ceny reklamowanego numeru.

Konto czekowe w P. K. O. Administracji Dziennika Ustaw Śląskich i Gazety Urzędowej Nr. 304.121.

Tłoczono w Drukarni Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego w Katowicach.